Přítel Lidu

neodvislý časopis

...Založen roku 1890 . ..

Vychází pravidelně každou středu

Entered at the Post Office of Wilber a Second Class Matter.

J. A. HOSPODSKÝ

.....redaktor a vydavatel.....

Předplatné na rok $1.50.

OHLÁŠKY

jako: blahopřání, úmrtí, poptávky atd. počítáme 50ctů palec a uveřejníme je pouze tehdy, zda jsou peníze přiloženy. Ceny ohlášek stálých oznámíme na požádání. Peníze zasílány buďtež v poštovních poukázkách nebo registrovaných dopisech. Za dopisy neregistrované a peníze obsahující nejsme odpovědni.

Kvittance na zaslané poukážky se nezasýlají.

Všechna menší oznámení, blahopřání, díkůvzdání atd. musí zaplacena býti předem hned při objednání.

Adresujte : *"PŘÍTEL LIDU Wilber, Neb.*

TELEFON Q 15.

Wilber, Neb., 26listopadu 1902

Kongresník Starks povolán byl v těchto dnech do Washingtonu k důležité konferenci mličního výboru.

Jistý časopis píše, že už ho nic nepřekvapí, co se stane v politice. Ba ! nás by překvapilo pouze, kdyby byl někdy zvolen poctivec a poctivě.

Uniová práce zahájila boj proti gumovému trustu. Není žádné pochybnosti, že tu bude někdo pořádně "natažen."

Sotvaže předseda ocelářského trustu Schwaab odjel do Evropy, aby si poněkud odpočinul, již se vyskytl v New Yorku autor, který prý o něm napíše knihu. Tak vida, už ani boháči nemohou uniknouti pronásledování !

V Georgii zahájili válečné tažení proti zlozvyku "sahání do zadních kapes", odkud obyčejně se vytáhne revolver anebo—kořalka. Revolver nebývá u více lidí věcí nebezpečnou. Neštěstí stává se obyčejně jen tehdy, když majitel revolveru sám je "ostře naládován."

A opět stěžuje se na nedostatek železničních vagonů k dopravě obilí na východ. A proč nepostaví dráhy více vagonu ? otáže se snad laskavý čtenář. Odpověď je na snadě:• Protože dráhy mají příliš mnoho jiných starostí jak se spojiti a při co možno nejmenším kapitále a obmezování akomodace vydříti z lidu miliony.

Sekretář Root přirovnává trusty k plevelu mezi zdravým osením. Ale kde pak je honem generální návladní Knox, aby plevel vykopal ? On sice praví, že máme po ruce dosti zákonů k potlačení trustů, leč nečiní ničeho. A občanstvo americké se dívá málomocně na to, kterak mu zahrada divokým a zhoubným bejlím zarůstá.

Odsouzení politického bose a švindlera Butlera v St. Louis do káznice na tři roky zaznamenává se co jedno ze skvělých vítězství veřejnosti nad politickou hnilobou a korupcí. Politický vůdce v kriminále ! V našem státě jsme měli též několik takových darebáků v káznici, leč byli vždy záhy některým z guvernérů omilostněni, jako Bartley aj. V Missouri se to ovšem nestane.

Pan Lev Palda utržil si se svým novým náboženstvím kus nesmrtelné blamáže. Mluví a píše se o spisku tom velmi mnoho a nemilosrdný nůž kritiky rozdrandžíroval spisek páně Paldův na kusy. Prof. Masaryk ho se všemi ohledy muže vysoce vzdělaného tak důkladně probral, nebo lépe všeliké ty nepříslušné cáry z něho strhal a ukázal ho americkému lidu v celé jeho nahotě. Myslíme, že p. Palda sám se pak tohoto svého plodu lekl. "Stráž osvojených" v Chicagu varuje před tímto páně Paldovým spiskem veřejně všecky svobodomyslné a uvědomělé krajany, aby se brožurou páně Paldovou másti nenechali, an hlásá se v ní stará pověra v novém rouše o nesmrtelnosti lidské duše atd. Pan P. by se byl více zavděčil lidu, kdyby mu byl poradil, kterak zbaviti se má zlozvyků a starých přežilých tradic a ne chtít mu injektovat ještě jiný, nový nějaký svůj patentovaný náboženský jed a svádětí tak ku ještě většímu babylonskému chaosu. P. Palda hláá tu něco, čemu sám věřiti vůbec nemůže a proto spisek jeho byl všeobecně odsouzen. Pan Palda měl by si přečíst spisek Richarda le Galliene "Náboženství veřejného člověka" (překlad Váňův), kde stojí : "Materialista nevěří tomu, co nelze vidět nebo namakat a spiritualista věří, že vše jest pomíjejícím symbolem. • Většina lidí nemá žádného duchovního smyslu a kostely se takovými lidmi jen hemží, nebo náboženství nedobře pojatb tropí více nevěrců a materialistů než věda." Ono je teď npboženstvích na světě, že se už bez toho páně Paldova nějak obejdem. Lidé jsou dosud domýšliví a chabí....

FEUILLETON.

V poslední době zaznamenáváme několik pravzláštních událostí, jenž nedošly snad bližšího povšimnutí u našeho něžného pohlaví, , ač zvlášť svědčí, že jsou věci na světě, o nichž lidská filosofie nemá ani ponětí.

Tedy prosím :

V St. Paul, Minn., založily děvčata spolek se zvláštní a velice praktickou zásadou : členkyně této znamenité organisace neoblaží ani svou rukou, ani srdcem, ani láskou, ani ničím jiným žádného potomka Adamova, zda tento nepatří k unii svého dotýčného povolání. Při každém pokusu a manévru na válečném poli lásky a manželství, musí se předem vykázati členským lístkem unie, který jest jaksi vstupenkou nebo klíčem, jenž otvírá jim všechny brány ráje lásky a manželství a přístup zjednává všude a ku všemu....

Mnoho se o tom mluví, kterak zacházeti s ženskými "broušenými" a "nebroušenými", ale co se mne týče, já bych rád viděl některou tu spanilou "uionistku", kdyby tak ta její "zásadnost" podrobena byla malé zkoušce, asi takovéhle :

Přišel by ku př. mladý nějaký Vanderbilt, nebo Gould a spustil:

"Zbožňovaná a nejkrásnější slečno atd. Jsem nejbohatší člověk v říši a miliony stojí mne k službám. Mám na Páté Avenue nádherný palác, ekypáže, drahocenné honě, mouřenínské sluhy a bohatství báječné. A hle, má krásná, toto všecko kladu vám k nohoum, žádaje vaší ruku a srdce ! Leto budem rráviti v Nize a zimu v palácích Newyorských nebo kdes na jihu. Drahocennými démanty pokryji vaši šiji a do kožešin vzácných zabalím krásné tílko vaše! Oh, buďte mou !" A tu by se mladý Adonis vrhl na kolena před svým idealem — —

Než já už vím, jak by pochodil—jak by jel ! Slečinka by ohrnula nos a spustila :

"Nu a kde máte legitimační lístek od unie, he? Což vy nevíte, kdo já jsem ? Myslíte, že jsem taková a že k vůli několika vašim mizerným milionům opustím své zásady ? To jste si přišel !

Kdo v mém srdci chce mít místa,
ten musí být unionista,
Kdo spěinout chce v mé šíji,
ten musí patřit k unii !

a proto hezky rychle tlučte svých pět švestek odkud jste přišel ! Až se vykážete lístkem uniovým, budem spolu mluvit. Do té doby však : apage, satane, a neuveď nás v pokušení !" ....

U našich moderních žen jest věrnost a zásadnost přece s dostatek známou, ne ? Právě tak jako u mužů zásadnost v politice, u našich úředníků poctivosť, u bankéřů a pokladníků rychlé nohy, u advokátů poctivost atd., atd.

Ale ještě jeden významný spolek děvčat byl založen a to sice v samém našem státě, který nechce ostat v ničem pozadu. V Yorku založila tamní děvčata spolek, v jehož prohlášení zásad výslovně stojí, "že k nim —totiž těm holkám a pannám — nemá přístup žádný mladík, který kleje, neslušně mluví a tabák žvýká. Tamní soudcové a kazatelové prohlašují ale, že setrvájíli děvčata pevně při tomto předsevzetí, nedočkají se v celém širokém okolí veselky ani za 50 roků !

Nevíme, jak nadějný a pěvedený dorost má onen kraj, ale zde jest takového spolku ta nejnutnější potřeba.....

Všimly jste si, spanilé čtenářky, chování se našeho česko-ajryského dorostu o sobotním představení v Opera Housu ? Je to gusto vidět jejich "ušlechtilé" chování ! Huby nacpané tabákem chvístali tak utěšeně, že v zadních řadách sedící dámy nalézaly se v nebezpečí býti hnusně poplvány. A mimo to slyšíte šeredné proklínání a hlasité vyrušování. Na podlaze pod nemi mohly docela dobře plovat kachny. A tu by byla potřeba nutná nějakého spolku anebo aspoň jednotlivce s karábáčem, který by vykonali u těchto drzých floutků, co rodiče na nich zanedbali.

V Čecháh a vůbec v celé Evropě, nesmí se něco podobného stát ani v maštali. Zde provádí se to v divadle, škole života, stánku umění, chrámu Thalie.. Plivaním, odporným hvízdáním a huronským jekem demonstruje se —amerikánství !

A ještě něco o tom žvýkání : Jsou tu také slečinky, které žvýkají—gumu. Prosím, račte si laskavě všimnout někde v zábavě toho obrázku :

Uřícený tanečník se spoceným vlasem v čele, smýká svou tanečnici křížem krážem po sále. Tanečnice, která přehýbá se mu přes pravou ruku jako zlomená slunečnice, mele hubou, již má plnou gumy, jako mlýnicí. Z celého vzezření a chování vidíte, že je jí to všecko jedno a pozorujeteli ji déle, jak všemu se mechanicky podává, shledáte, že máte před sebou tvora, na nějž hodí se pořekadlo: •Mouchy, snězte mně !

Ještě štěstí, že holky neklejou a že činí aspoň nějaké kroky ku morálnímu napravení mladíků, když tak nečinili ani tatínek, ani maminka. Mnohá ovšem dostala muže, který neklel a byl jako beránek, ale naučil se tomu a proklíná jako Turek od té doby, co žena jeho převzala vládu v kuchyni a odkázán jest na plody jejího kuchařského umění....

Dojmy z mé cesty v Evropě.

Píše J. A. Hospodský.

(Pokračování.)

Malá Strana.

Malá Strana — III., část města Prahy, leží na levém břehu řeky Vltavy, jsouc na severu hražena vrchem, na němž vypínají se Hradčany, na jihu horou Petřínem, na jejímž temeni byla v posledních letech postavena velká rozhledna. Západní část hory vystupuje anfitheatrálně k Pohořelci, což tvoří obraz nad míru malebný a skvostný, ba nevídaný.

Roku 1890 měla Malá Strana 534 domy a •20.447 obyvatelů.

Z náměstí Křižovnického na Starém Městě vstoupíme na Karlův kamenný most, jenž po staletí spojen jest těsně s českou historií a rušným životem českého národa.

Most tento založen byl na místě dřevěného mostu Juditina Karlem IV., jehož velkou sochu vidíme na náměstí Křižovnickém na pravé straně, než vstoupíme do brány a na most. Socha v královském rouše drží tobolku a peníz, což znamená, že Karel vydal první peníze papírové, vlastně kožené. Až do oné doby znaly se pouze peníze kovové.

Karlův most postaven byl dle plánu Matěje z Arrasu a Petra Parleře a jeho syna Jana dne 9. července 1357. Dokončen byl teprve r. 1503. Panuje pověst, že města česká dovážela zem na stavbu vejcí do malty a odtud také ta báječná pevnost mostu, který téměř jedno tisíciletí přečkal. Povodněmi r. 1532, 1784 a 1890 velice byl poškozen, ale vždy opraven. Prostřední pilíř byl v r. 1890 povodní úplně zničen, leč jest novým a právě takovým nahražen. V roce 1648 pokoušeli se Staroměstští sbořiti jeden oblouk jeho, aby tak zamezili přístup Švédům do Prahy, leč marně. V r. 1744 hrabě Harsch též v obraně proti Prusům marně pokoušel se jeden oblouk sbořiti. Most jest 502 metry dlouhý a 10:03 široký a má 16 oblouků, nesených 17 pilíři. Jest to nejskvostnější konstrukce svého druhu na světě.

Most ten jest předmětem neobyčejné úcty u českého lidu. Za starých dob nalezal se zde pouze velký kříž s Kristem, leč v 17. století ozdoben byl 30 sochami, z nichž mnohé jsou obdivuhodná díla umělecká. Jsou to sochy sv. Ivo, Barbora, Marketa, P. Maria, Dominik, Tomáš z Agui, bolestná Matka Boží, Jan Křtitel, Josef, Anna a Marie s Ježíškem; sv. František, pak Ignác z Loyoly, dvě ohromná to sousoší, stržena byla povodní v roce 1890 do Vltavy a více nenahražena, sv. Krištof: mramorová deska označuje místo, odkud Jan z Pomuku svržen byl do Vltavy, sv. František Borgias, Norbert, Václav, Zikmund, sv. Ludmila, která přenešena byla sem z Hradčan, Frant. Seraf., Judas, Tadeáš, Mikuláš Tolentský, Augustin, Sen sv. Luitgardy, sousoší, které počítá se k nejvzácnějším uměleckým krásám a které bylo právě opravováno, Kajetán, Filip, Jan z Mathy, Vít atd. Většina soch jest dílo slavného sochaře českého Prokova. Dále jest tu pověstný Turek a na ostrově Kampě, který most ten přepíná, zříme pověstnou zrestaurovanou sochu rytíře Bruncvíka s jeho zázračným mečem v ruce. Za mých mladých let byl ubohý rytíř Bruncvík bez hlavy a bez meče. Vděční potomci dali mu nyní obé a co při tom nejdivnějšího, že meč jeho, o němž jde mezi českým lidem tolik pověstí a bájí, nalezen byl prý právě v onom pilíři, na němž socha tato po staletí stojí. Dle některých zpráv jest tato socha úplně nová, zhotovená v r. 1884 Šimkem.

Staroměstská mostecká věž má také svou velkou historii. Zde potřeli studenti a pražští řeznici r. 1648 Švédy; na ní na železných tyčích visely pro výstrahu hlavy popravených českých pánů po tak dlouho, až je zub času ztrávil.

Pod věží na levo nachází se staré historické mlýny již od starodávna Sovovými nebo staroměstskými zvané. S mostu jest dolů schodiště.

Ostrov Kampa na Malé Straně jest úplně zastaven a i zde nalezají se dvě mohutné věže mostecké. Nižší z věží, zvaná Otokarova, stála již v r. 1349 a za Karla byly věže spojeny branou. O ně vedeny krvavé boje r. 1249, 1310, 1419 a opraveny jsou v letech 1874—79.

Z brány octneme se v ulici Mostecké, nejživější to ulici na Malé Straně. Hned u mostu nachází se starobylý hostinec "U Steinitzů", kam již za mého pobytu v Praze co herec často jsem chodíval. Zde vykonal jsem milou návštěvu rodiny kollegy p. Maxe Švagrovského, kde ztrávil jsem několik příjemných okamžiků. Rodina ta žije v poměrech nejspokojenějších. Dům ten zval se dříve Saským domem. O něco dále jest palác Kauniců a Lázenskou ulicí přijde se ku kostelu P. Marie, patřící řádu Maltezskému. Chrám ten pochází z první polovice XII. století. V r. 1563 vyhořel a zřízen tu pak trojlodní chrám. Jsou tu obrazy od Karla Škrety a v jedné leží socha velkopřevora hraběte Kolorada-Wallsee, statečného obhájce Prahy r. 1648. V paláci velkopřevorském nalezá se velký archiv. K prohlédnutí jeho nebylo však času.

Na témže náměstí stojí palác hrabat Buquoyův, kde nalezá se obrovská knihovna, sbírky vzácných soch, sbírka mincí, skvostné obrazy a nádoby křišťálové.

Ulicí Prokopskou přijde se do ulice Karmelitské, kde jest chrám P. Marie Vítězné se sadem. V r. 1586 stála tu kaple Jana Husa, později byla německými luterany přestavěna v chrám sv. Trojice a v roce 1624 dostali ho bosí Karmelitáné, kteří chrám zasvětili P. Marii Vítězné. Pod chrámem jsou rozsáhlé katakomby s několika sty mrtvol v otevřených rakvích, po většině kněží lidu.

Odtud kol četnických kasáren a zbrojnice, bývalém to paláci hrabat ze Švamberku, jde se po příkře vystupující cestě vzhůru na Petřín (Nebozízek), kde nachází se ona rozhledna, o níž byl jsem se již zprvu zmínil. Z rozhledny jest rozkošný pohled. Vidíte památný Říp, Sněžku, Bezděz, Milešovku a za jasného dne se skly i hory šumavské. Rozhledna postavena byla nákladem českých turistů dle modelu Eifelovy věže. V Praze meškající v tu dobu slavný sochař francouzský Rodén vyslovil se, že krásnější panoramy v životě svém neviděl.

Petřín vypíná se 324 stop nad hladinou vodní a od strany východní možno se sem dostati též lanovou drahou, jaké nalezáme v Pittsburgu a v jiných místech ve vysokých horách.

Zde jest krásný veřejný park, skvostná zahradní restaurace. Pod rozhlednou velká diorama "Hájení Prahy proti Švédům".

Usedl jsem v zahradní restauraci u samého kraje hory ve společnosti kapelníka p. V., který oděn v čamaru, byl mně milým společníkem. Záhy však odešel, aby zahájil program.

Pokračování.

Severův Sílitel ledvin a jater povzbuzuje orgány jmenované k pravidelné a zdravé činnosti a rychle hojí všechno hromadění krve, krvavé močení, Brightovu nemoc, kámen, žloutenku atd. Cena 75c. a $1.25.

Bolesti

Severův Balsám pro plíce.

CENA 25 A 50 CT.

Otoky, záněty, bolesti v kloubech a svalech, revmatismus atd. zlepšeno zevnitřku

Severův Olej Sv. Gotharda.

Spolehlivý a vždy užívaný prostředek proti mnohým bolestem.

CENA 50 CT.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents.

Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, $3 a year; four months, $1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York

Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Severovy léky

Severův Sílitel srdce

rychle přispívá na nedostatek vody, vodnatelnost, slabost srdce, nepravidelný oběh, návaly krve, sílí a vzpružuje celou soustavu.

Cena $1.00.

SEVEROVY PRÁŠKY — proti — BOLESTEM HLAVY A NEURALGII

působí rychle a trvale ve všech případech bolestí hlavy a neuralgie, v bolestech měsíčních i zmírňují každou horkost. Nemají zhoubného účinku na oběh krve. Cena 25 c.

Na prodej ve všech lékárnách a obchodech s léky.

Severova ŽALUDEČNÍ HOŘKÁ

povzbuzuje vyměšování žaludku, napomáhá zažívání, poněcuje orgány, zvyšuje chuť k jídlu, zapružuje slabost a vzpružuje celou soustavu.

Cena 50c a $1.

Severův Tišitel dětí

přináší pohodlí a dobrotivější sen dětem. Uklidňuje bolesti a vše trovou kolíku, zapuzuje křeče, peřenku a horkost, povzbuzuje trávení a zajišťuje spánek.

Cena 25 cts.

Severův Regulátor ženských nemocí

upravuje všechny měsíční nepravidelnosti, odstraňuje přehmaty, choroby vaječníků a všechny ty snáze spojené s těhotenstvím, porodem a změnou života.

Cena $1.00.

Lékařskou poradu dáváme zcela ZDARMA.

W. F. SEVERA

CEDAR RAPIDS, IOWA.

TransmississippiMarbleWorks

FRANK NOVÁK, majitel. HUMBOLDT, NEB.

Jediný český závod s náhrobky a pomníky na západě.

Podporujte solidní český závod a chraňte se nesvědomitých obnatelů, jimž musíte platit velký výdělek, kdežto u nás obdržíte z první ruky. O hojnou přízeň se žádá.

J. F. SPIRK,

JEDNATEL pozemkový, pojišťující a přeplavní.

WILBER, NEB.

VZPOMENETE-LI SI KDY

známého nebo nejpřítele ve staré vlasti, který vám své doby pomohl dobrou radou i skutkem nebo i penězy a nalezá se v trudných poměrech, kdy vám se dobře vede—tož obraťte se na mne, nebo já obstarávám zásilky peněz do Čech nejspolehlivěji.

Mám na prodej krásné farmy za výhodných podmínek.

Zasnubuji ty nejspolehlivější pojišťující společnosti a obstarávám hypotekární půjčky na nejmírnější úroky. Navštivte mne nebo pište

JOHN F. ŠPIRK Wilber, Neb

Peníze jsou v zemi.

KUPUJTE BOHATÉ A ÚRODNÉ POZEMKY V KANSAS U

BURGER BROTHERS

V BURLINGTON, KAS.

Burger Brothers prodávají ty nejlepší pozemky.
Nevyrovnatelné ve východní části státu.
Bohatá půda a proto úrodná.
Dostati vždy věc rovnající se hodnotě peněz není snadno.
U nás ale toho docílíte.
Skvostné stavby na pozemcích.
My nabízíme skvělé výhody — pozemky stoupají v ceně.
V našem seznamu naleznete vždy, co se vám hodí.
Cena jest mírná všude a podmínky ty nejlepší.
My pěstujem methodu poctivou a spravedlivou.
Každý obchod s námi uspokojí.
Naše firma jest známa daleko široko
pro svou solidnost a správnost.

Burger Brothers, Burlington, Kas.

Dr. JOSEF ČERNY

praktický lékař a ranhojič

Ordinuje v lékárně Brtově a má svou ordinační kancelář nad obchodem p. Červeného.

K službám dnem i noci. Telefon K 9

Dr. Karel H. Breuer,

český lékař v Crete, Neb.

Zvláštní pozornost věnuje léčení nemocí očí, uší, nosu a krku a ženských nemocí. Správné přispůsobování brejlí. Jede na zavolání na venkov. Má zařízenou laboratoř s X paprsky a k léčením chronických nemocí.

Ufadovna naproti poště.

Telefon: A 15. Telefon v domě: B 47.